

FM: Iekšzemes kopprodukts pērn samazinājies par 3,6%, šogad gaidāma ekonomiskās izaugsmes atjaunošanās

Publicēts: 26.02.2021.

Jaunumi

Līdz ar Covid-19 straujo izplatību un slimības apturēšanai noteiktajiem ierobežojumiem Latvijas iekšzemes kopprodukts (IKP) pagājušajā gadā samazinājies par 3,6%, liecina Centrālās statistikas pārvaldes piektdien publicētie dati. Ekonomikas kritums pagājušajā gadā izrādījies būtiski mazāks nekā tika pieļauts Covid-19 krīzes sākumā, un to noteikusi gan visai veiksmīgā slimības pirmā uzliesmojuma pārvarēšana 2020. gada pavasarī, gan ekonomikas atbalsta pasākumi un labvēlīgā ekonomikas struktūra, kad ražojošās nozares pērn praktiski nepiedzīvoja izlaides apjomu kritumu.

Lielākā negatīvā ietekme uz ekonomikas kopējiem rādītājiem pagājušajā gadā bija krīzes tieši skartajām pakalpojumu nozarēm, kur transporta un uzglabāšanas nozare samazinājās par 14,9%, izmitināšanas un ēdināšanas nozare – par 38,1%, bet māksla, izklaide un atpūta – par 26,6%. Visas pakalpojumu nozares kopā pērn samazinājās par 4,8%, kamēr ražojošās nozares uzrādīja 0,4% pieaugumu.

Būvniecības nozare pagājušajā gadā palielinājās par 2,6%, bet lauksaimniecībā un mežsaimniecībā sasniegts 1,8% pieaugums, galvenokārt pateicoties labības rekordražai, kā arī augot apjomiem mežsaimniecībā un mežizstrādē. Salīdzinoši veiksmīgi krīzi pārvarējuši arī apstrādes rūpniecība, kur apjomi pagājušajā gadā samazinājās tikai par 0,9%, bet ceturtajā ceturksnī fiksēts jau 4,5% pieaugums, ko nodrošināja spēcīgais kāpums kokapstrādē nozarē, kā arī mašīnbūvē.

No izlietojuma puses Covid-19 krīze pērn vistiešāk atspoguļojusies privātā patēriņa kritumā – par 10%, kamēr eksports ir samazinājies par 2,7%. Tīkmēr, importam samazinoties vēl straujāk, ārējās tirdzniecības izmaiņu ietekme uz kopējo ekonomikas izaugsmi bijusi pozitīva. Tajā pašā laikā sabiedriskais patēriņš pērn ir palielinājies par 2,6% un arī investīcijās saglabājies 0,2% pieaugums.

Arī šogad, līdzīgi kā pērn, galvenais ekonomikas attīstību noteicošais faktors būs Covid-19 izplatība un valstu panākumi slimības ierobežošanā, tajā skaitā pēc iespējas ātrāk veicot iedzīvotāju vakcināciju. Finanšu ministrija savās februāra sākumā izstrādātajās makroekonomisko rādītāju prognozēs paredz, ka IKP 2021. gadā varētu palielināties par 3,0%, pieņemot, ka ekonomikas attīstību vēl līdz pat gada vidum turpinās negatīvi ietekmēt Covid-19 izplatība, bet pēc tam, atceļot lielāko daļu ierobežojumu, ekonomikas izaugsme strauji sāks atjaunoties. Prognozes balstās uz Covid-19 vakcinācijas plānu, kas paredz, ka līdz šā gada vasaras beigām būs vakcināti 70% Latvijas iedzīvotāju un atkārtots slimības uzliesmojums 2021. gada rudenī nav sagaidāms.

Pēdējie pieejamie rādītāji un prognozes par ekonomikas attīstību pasaulē un Latvijas galvenajās ārējās tirdzniecības partnervalstīs norāda uz visai spēcīgu ekonomiskās izaugsmes atjaunošanos 2021. gadā. Tomēr Eiropā izaugsme gan būs nedaudz lēnāka nekā tika prognozēts iepriekš. Vienlaikus uzņēmēju un patērētāju konfidences rādītāji Eiropā februārī atkal ir sākuši paaugstināties, un arī Latvijā noskaņojums salīdzinājumā ar iepriekšējo mēnesi ir nedaudz uzlabojies. Tomēr atšķirībā no Eiropas kopumā Latvijas iedzīvotāji un uzņēmēji par ekonomikas perspektīvām joprojām ir pesimistiskāki nekā pagājušā gada rudenī, kas arī izskaidrojams ar pašlaik neveiksmīgāko Covid-19 apkarošanu un pastāvošajiem biznesa ierobežojumiem. Tuvākajos mēnešos būtiska ietekme šeit būs gan vīrusa apkarošanas un vakcinācijas sekmēm, gan valsts atbalsta pasākumiem iedzīvotājiem, tajā skaitā ģimenēm ar bērniem, senioriem, kā arī papildu investīcijām ekonomikas attīstībā, tajā skaitā infrastruktūras attīstības projektos.

<https://www.fm.gov.lv/lv/jaunums/fm-iekaszemes-kopprodukts-pern-samazinajies-par-36-sogad-gaidama-ekonomiskas-izaugsmes-atjaunosanas>